

ИНФОРМАЦИЈА
о оствареном расту потрошачких цена
у периоду јануар – јун 2013. године

1. Инфлација је у јуну ове у односу на децембар претходне године износила 3%, а у односу на јун претходне године 9,8%. Анализирањем кретања потрошачких цена од 2007. године, од када Републички завод за статистику објављује индекс потрошачких цена, остварени укупан текући раст у овој години је најприближнији нивоу из 2007. (3,7%), док је у осталим годинама остварен већи интензитет раста. Међутим, када се анализира међугодишњи раст, запажа се супротна констатација¹. При томе, месечни раст потрошачких цена је у јуну износио 1% и око нивоа је из прошле године (1,1%).

Инфлацију остварену у протеклом периоду ове године карактерише већи интензитет месечног раста цена у јуну (1%) и априлу (0,8%) у односу на јануар (0,6%) и фебруар (0,5%), док су у марту и мају цене биле на непромењеном нивоу. Ово је имало за последицу бржу динамику раста у другом у односу на први квартал, што се види у наредној табели:

у %

Назив	I полугође 2013. године				јун`13
	у томе:				јун`12
	јануар-март	април-јун	јануар-јун	Ø месечна стопа	годишњи раст
Потрошачке цене	1,1	1,9	3,0	0,5	9,8
у томе:					
- храна и безалкохолна пића	1,5	3,7	5,3	0,9	12,6
- алкохолна пића и дуван	4,1	-0,7	3,4	0,6	28,8
- одећа и обућа	-2,3	0,7	-1,6	-0,3	2,1
- стан, вода, ел. енергија, гас и друга горива	1,1	0,7	1,8	0,3	6,5
- намештај, покућство и текуће одржавање	1,7	1,0	2,7	0,4	9,0
- здравство	3,0	2,9	6,0	1,0	10,0
- транспорт	-0,9	-0,5	-1,4	-0,2	1,9
- комуникације	4,1	0,1	4,2	0,7	9,3
- рекреација и култура	-4,2	4,4	0,6	0,1	6,4
- образовање	0,0	0,1	0,1	0,0	4,7
- ресторани и хотели	0,8	1,4	2,2	0,4	8,5
- остала роба и услуге	0,8	0,9	1,7	0,3	8,1

Посматрано у глобалу, *ценовна нестабилност* у протеклом периоду ове године, узрокована је, пре свега растом цена хране и безалкохолних пића,

¹ Прилог број 1 у Информацији о оствареном расту потрошачких цена у периоду јануар – јун 2013. године

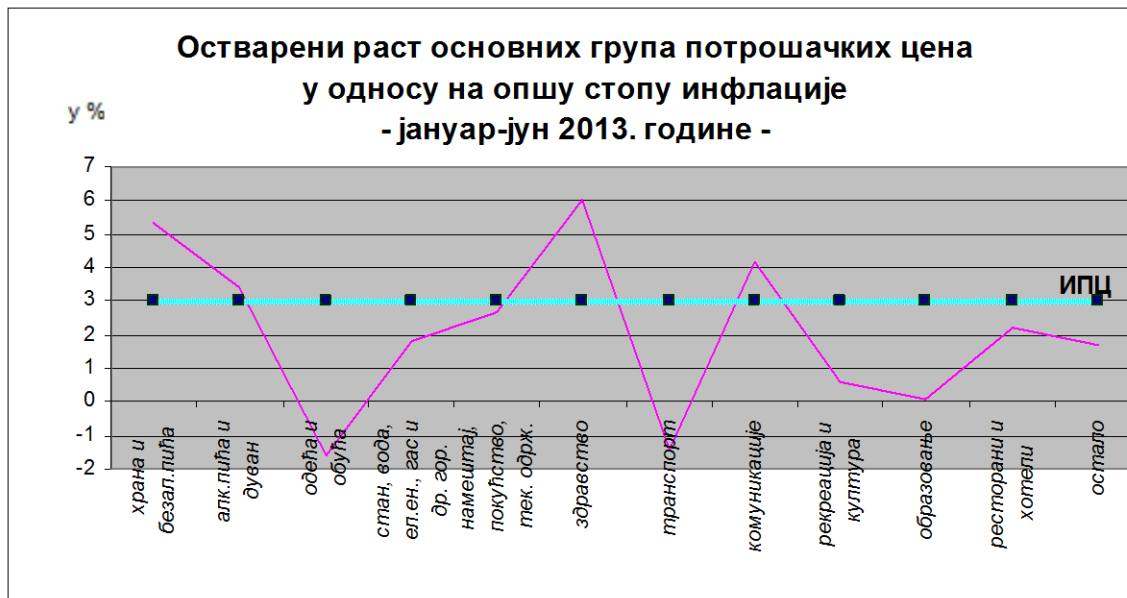
превасходно непрерађене (воће, поврће, месо, риба, јаја) у јануару (2,9%), априлу (5,7%) и јуну (4,3%).

Затим, на неуједначену динамику утицале су и више цене услуга у јуну (1,3%) и робе широке потрошње из увоза у фебруару за 1,1% (по основу одложеног дејства пада вредности динара у претходној години) и јуну за 0,6% (услед психолошког дејства пада вредности динара у истом месецу).

Све ово је имало за последицу да базна инфлација, која је у периоду јануар-мај износила просечно месечно 0,3%, у јуну износи 1%.

2. Посматрано по групама потрошње, на остварени раст потрошачких цена у периоду од јануара до јуна ове године, поред цене *хране и безалкохолних пића*, које су повећане изнад општег раста (5,3%) и имале највеће учешће у укупном текућем расту потрошачких цена (око 62%), на другом месту по утицају, са око 12,5%, су цене здравства, које су, иначе, имале највећи интензитет раста (6%). Натпросечно су повећане још и цене комуникација (4,2%) и алкохолних пића и дувана (3,4%), с тим што је њихово дејство знатно мање (око 7%, односно 9%). Испод просека су повећане цене намештаја, покућства и текућег одржавања (2,7%) ресторана и хотела (2,2%), стана, воде, електричне енергије, гаса и других горива (1,8%), остале робе и услуга (1,7%), а знатно нижи интензитет је евидентиран код рекреације и културе (0,6%) и образовања (0,1%).

3. На кретање цена у првом полугођу ове године, поред цена *хране, пића и цигарета*, које су повећане по основу тражње и измењених динарских износа акциза, утицале су и цене робе широке потрошње, тј. *индустријских производа без хране и енергије*, чије се цене слободно образују и чине базну инфлацију, а чији укупан текући раст износи 2,6% (0,5% у јануару, 1,1% у фебруару, 0,6% у јуну, 0,2% у мају и 0,1% у марту и априлу)². Такође, није занемарљив ни утицај цена услуга од 2,5% (у оквиру кога је евидентирано повећање цена услуга из локалне надлежности и то воде за пиће, канализације и изношења смећа за 7%, централног загревања стана за 4,7% и градског саобраћаја за 0,5%), док цене услуга на које Влада даје сагласност нису мењане (резервисане поштанске услуге и превоз железницом).

Цене производа и услуга на које Влада даје сагласност у протеклом периоду ове године су повећане за 3,6% у просеку, што је незнатно више од реализованог општег раста, али испод пројектованог за ову годину. Дејство ових промена на општи раст износи око 0,7 пп, односно око 25%. У оквиру овог раста највеће дејство су имале цене лекова, затим цигарета, комуналних услуга за домаћинство и гаса.

Ниска агрегатна тражња, реалан пад плата и пензија и стабилан курс динара су деловали стабилизирајуће у првом полугођу ове године, тако да уколико се оствари исти месечни интензитет до краја године, годишња инфлација буде у границама планиране односно пројектоване инфлације за 2013. годину.

Курс динара у првом полугођу ове године је повећан за 0,4% и то по основу раста курса динара у марту за 0,3% и јуну за 2,8%, док је у осталим месецима била евидентирана ап्रेसијација курса динара. Наиме, просечан курс динара у јуну ове године је износио око 114,02 динара, што практично значи да је око нивоа из децембра претходне године, када је износио око 113,54 динара.

² Податак НБС, www.nbs.rs/statistika/realnisektor/potrosackecene.

На нивоу Републике у протеклом периоду, раст зарада без пореза и доприноса је у периоду јануар-мај ове у односу на исти период претходне године номинално износио 6,4% а реално -4,6%³, док је код пензија реално смањење веће и износи 5,8%. У истом периоду промет у трговини на мало бележи раст у текућим ценама за 1,1% а у сталним пад за 8,2%⁴, чиме је након марта и априла прекинут тренд пада обима промета, исказаног и у текућим и у сталним ценама. Највећи пад промета је исказан код непрехрамбених производа, осим моторних возила (10,5%), а најмањи код моторних возила (5,3%), док је код хране, пића и дувана промет био нижи за 10%.

У наредном периоду се очекује раст цена електричне енергије за домаћинство за 10,9%, што ће имати директно дејство на општи раст потрошачких цена у августу за око 0,6 пп, а у наредним месецима се може очекивати и одложено индиректно дејство, по овом основу код индустријске робе. Такође, у наредном периоду, а пре свега крајем године треба очекивати и повећање цена производа и услуга из локалне надлежности у градовима, односно општинама где није извршено повећање цена у овој години (пре свега се мисли на градски превоз), док се код производа на «зеленој пијаци» процењује да ће доћи до стабилизације цена, пре свега по основу већих просечних приноса пољопронаивредних производа од првобитно процењених.

3. Наипросечан раст цена, у првом полугођу ове године (у распону од 3,1% до 31,3%) евидентиран је код следећих група: рибе (6,1%), воћа (16,6%), поврћа (26,9%), осталих прехрамбених производа (3,5%), жестоких алкохолних пића (3,9%), дувана (4,4%), материјала и услуга за одржавање и поправку стана (6,7%), снабдевања водом и различитих комуналних услуга (6,9%), гаса (7,2%), централног загревања стана (4,7%), поправке намештаја (6%), поправке апарата за домаћинство (31,3%), стакленог и стоног посуђа (3,9%), услуга у вези са одржавањем стана (4,8%), фармацеутских производа (9,1%), телефонске опреме (5,6%), телефонских услуга (4,3%), поправке аудиовизуелне опреме (12,6%), опреме за спорт, камповање и рекреацију на отвореном (6,5%), баште, биљака и цвећа (5%), услуга у вези са спортом и рекреацијом (20,2%), новина и часописа (3,1%), канцеларијског материјала (4,1%), осталих предмета за личну негу (3,5%), осигурања стана (9,7%) и осталих услуга (5,5%). Учешће ових група у укупном обухвату је око 30%.

4. У циљу очувања стандарда нижих социјалних категорија грађана и равномерног снабдевања становништва основним врстама хлеба, Влада је донела нову **Уредбу о обавезној производњи и промету хлеба од брашна „Т-500“** („Службени гласник РС“, бр. 29/13), с применом од 1. априла ове године. Овом уредбом је практично продужено само шестомесечно важење ове мере, с обзиром да је донета као привремена мера, с тим што цене, марже и остали услови пословања нису мењани. Наиме, на овај начин остале су у примени цене и марже од 1. октобра 2012. године на основу претходне **Уредбе о обавезној производњи и промету хлеба од брашна „Т-500“** („Службени гласник РС“, бр. 94/12), када је

³ Саопштење РЗС број 168 од 25. јуна 2013. године.

⁴ Саопштење РЗС број 176 од 28. јуна 2013. године.

била утврђена нова произвођачка цена хлеба тип 500 од 41,54 динара по векни и смањена највише обрачуната малопродајна маржа на 6%, тако да малопродајна цена није могла бити већа од 48,50 динара, што је 4,50 динара више у односу на претходну цену.

У протеклом периоду ове године цена хлеба од белог брашна су снижене за 1,6% у односу на децембар 2012. године и износи 44,90 динара, што је мање од прописане уредбом.

5. У првом полугођу ове године мере контроле цена предузимане су код следећих производа и услуга:

5.1. У првом полугођу 2013. године статистика је евидентирала раст потрошачких **цена лекова** од 9,1%, што је три пута виши раст од општег раста потрошачких цена од 3% у истом периоду. Процењује се да су цене лекова који се издају без рецепта, које слободно формирају носиоци дозволе за лек, повећане за око 2,7%, а цене лекова који се издају на рецепт и које утврђује Влада, повећане за око 12,5%.

Раст цена лекова које утврђује Влада резултат је, пре свега, повећања цена лекова за 6,4% у просеку извршеног крајем 2012. године, а које је статистика евидентирала у јануару 2013. године јер је 3. јануара 2013. године ступио на снагу Правилник о Листи лекова који се прописују и издају на терет средстава обавезног здравственог осигурања („Службени гласник РС”, бр. 122/12), који је омогућио промене цена лекова који се издају на терет средстава обавезног здравственог осигурања у државним апотекама. Раст цена лекова је делимично резултат повећања цена појединачних лекова у првом полугођу ове године ради отклањања диспаритета цена и омогућавања редовног снабдевања тржишта (диазепама и лека који делују на кардиоваскуларни систем- Dilасог чији пондер чини преко трећине укупног пондера лекова чије цене контролише Влада).

У јуну су цене свих лекова снижене у просеку за 2,3%, по основу пада курса евра у односу на динар што статистички није евидентирано у целисти у првом полугођу ове године.

Влада је у јануару и марту донела Одлуке о изменама и допунама Одлуке о највишим ценама лекова за употребу у хуманој медицини, а чији је режим издавања на рецепт („Службени гласник РС”, бр. 8/13 и 22/13), којима су утврђене цене за укупно 273 нових лекова, који су добили дозволу за промет од Агенције за лекове и медицинска средства Србије (78 у јануару и 195 у марту). Међу новим лековима је 17 нових молекула (оригинални лекови за лечење дијабетеса, хепатитиса Ц, хроничне опструктивне болести плућа, меланома, шизофреније и др.). Изменама наведених одлука повећане су цене за 100 лекова и снижене цена за 31 лек. Повећане су углавном цене лекова који имају релативно ниже паритете цена у односу на просечне упоредиве цене у референтним земљама.

Влада је у мају донела **Уредбу о изменама и допунама Уредбе о критеријумима за формирање цена лекова за употребу у хуманој медицини чији је режим издавања на рецепт** („Службени гласник РС”, бр. 46/13) и **Одлуку о највишим ценама лекова за употребу у хуманој медицини, а чији је режим издавања на рецепт** („Службени гласник РС”, бр. 46/13). Уредбом је створен правни основ за усклађивање цена лекова са променом курса динара, односно за

снижење цена по основу пада курса евра према динару на дан 13. мај 2013. године у односу на 6. новембар 2012. године (за 2,18%). Имајући у виду различите стопе снижења средњег курса евра, хрватске куне и других валута референтних земаља према динару (од 2,12% за данску круну до 7,41% за британску фунту) снижење цена лекова је диференцирано, тако да је процењено да просечно снижење цена лекова износи око 2,3%. У Списку цена лекова, који је саставни део Одлуке, утврђене су највише цене на велико за 3979 лекова за употребу у хуманој медицини чији је режим издавања на рецепт. Од укупног броја лекова 73 се односи на нове лекове који су добили дозволу за стављање у промет. Полазећи од листе лекова које статистика снима у оквиру индекса потрошачких цена и промена цена по појединачним лековима који се издају на рецепт, процењује се да ће снижење цена лекова утицати на општи пад потрошачких цена са око 0,056 процентних поена.

5.2. Према подацима статистике просечна **цена природног гаса за домаћинство (градски гасовод)** у јуну 2013. године у односу на децембар претходне године повећана је за **9,5%** и износи у просеку **43,56 дин/м³** (са пдв од 8%), односно 40,33 дин/м³ без пдв-а.

Цене природног гаса за јавно снабдевање су од 1. октобра 2012. године регулисане и јавне. Уместо Владе, на акта о ценама која доносе енергетски субјекти, сагласност даје Агенција за енергетику Републике Србије, као независно регулаторно тело.

Агенција за енергетику Републике Србије дала је сагласност на повећање просечне цене природног гаса за јавно снабдевање за домаћинства која су прикључена на дистрибутивни систем ЈП "Србијагас" за 9,3%, тако да цена износи 41,32 дин/м³ (без пдв), као и на повећање цене природног гаса за јавно снабдевање 33 дистрибутивна предузећа за 8,6%, тако да просечна цена за домаћинства код дистрибутера износи 44,40 дин/м³ (без пдв).

5.3. На основу **Одлуке УО о утврђивању цена техничких услуга које пружа ЈП за управљање емисионом инфраструктуром „Емисиона техника и везе“**, Влада је крајем јуна 2013. године („Сл. Гласник РС“, бр. 56/13) дала сагласност на цене техничких услуга. Наиме, према ценовнику који је саставни део одлуке снижене су цене у распону од 21,2% до 42,9%, односно од 14,3% до 42,9%, у зависности од тога да ли је предајник/репетитор са или без агрегата и за 20% за локалне емитере и емитере из економски неразвијених региона. Снижење цена је, пре свега последица деловања тржишта, односно нижих цена конкурената и умањења корективног фактора, на појединим локацијама. Такође, услед раста цена горива од августа 2011. године, цене превоза по км повећане су за 15%. Уведена је и инсталирана нова врста опреме, што је имало за последицу утврђивање цена пружања нових услуга, док су цене осталих услуга остале на нивоу из 2011. године.

5.4. Влада је почетком јула ове године дала сагласност на **Одлуку о цени услуга за летњу сезону 2013. године у ЈП „Скијалишта Србије“** („Сл. гласник РС“, бр. 60/13), на основу које су утврђене цене нових услуга летњег садржаја, а код услуга које су постојале извршено је снижење цена, у просеку за 17,2%.

5.5. У периоду I-VI 2013. године забележено је повећање **цена свих стамбено комуналних услуга**, и то воде за 7,0%, одведене отпадне воде за 8,0%, изношења смећа за 5,9% и централног грејања за 4,7%. Оваква повећања цена су не

само изнад просечног општег раста цена у истом периоду, већ и изнад оквира њиховог дозвољеног раста, изузимајући цену централног грејања, чији је раст мањи од дозвољеног. На исказана кретања ових цена опредељујући утицај имала су повећања извршена у првом кварталу текуће године када су цене свих стамбено комуналних услуга расле брже него у другом кварталу. Тако су, посматрано појединачно, цене ових услуга у првом кварталу повећане од 3,4% до 4,2%, док се у другом кварталу тај распон кретао од 1,3% до 3,7%. При том, у оквиру првог квартала цена изношења смећа није коригована у јануару и фебруару, цене воде и одведене отпадне воде у фебруару и марту, као ни цена грејања у марту, за разлику од другог квартала када је током маја и јуна мировала једино цена грејања.

У јуну 2013. године цене свих стамбено комуналних услуга су повећане, изузимајући цену централног грејања. Тако су цене воде и одведене отпадне воде повећане у просеку за по 0,5% и изношења смећа за 1,0%, што је ефекат повећања ових цена у три града. Наиме, у посматраном месецу у Сремској Митровици повећане су цене воде и одведене отпадне воде за по 11,0%, као и изношења смећа за 5,4%, док је у Зрењанину и Ужицу повећана цена изношења смећа за 5,4%, односно 33,1%. При том, иако су сва наведена повећања цена по градовима вишеструко изнад просечног општег раста цена у јуну, дозвољени оквир за повећање ових цена надмашен је једино код повећања цена воде и одведене отпадне воде у Сремској Митровици и изношења смећа у Ужицу, за разлику од повећања цене изношења смећа у Сремској Митровици и Зрењанину, која тај оквир нису прешла.

Цене јавног градског превоза у првој половини 2013. године расле су вишеструко спорије у односу на општи раст цена у истом периоду, као и у односу на дозвољени оквир. Тако су, просечне цене превоза путника аутобусом у граду и претплатне месечне карте повећане за по 0,5%. На укупни раст ових цена од почетка године највише је утицало јануарско повећање за 0,3% код цене превоза, односно мартовско повећање за 0,4% код месечне карте. При том, у фебруару, априлу, мају и јуну цене градског превоза, на нивоу просека Републике, нису мењане. Међутим, посматрано по градовима, једино забележено повећање цене претплатне месечне карте у јуну за 10,2%, и то у Панчеву, није утицало на промену просечне цене у јуну, већ на њен укупан раст на нивоу Републике за 0,1% у другом кварталу.

У другој половини ове године могла би се очекивати повећања цена у оквиру стамбено комуналних услуга, као и јавног градског превоза, пре свега у оним градовима који те цене нису кориговали од почетка године.

6. Цене деривата нафте у јуну у односу на мај ове године су биле стабилне, односно повећане су за свега 0,1%, при чему су бензини повећани за 0,2% и уље за ложење за 0,5%, док су дизел горива снижена за 0,2%. У истом месецу цене деривата нафте из увоза повећане су у просеку за 0,1%, док су деривати нафте из домаће производње остали на непромењеном нивоу.

Цене деривата нафте у јуну ове у односу на децембар претходне године **снижене су у просеку за 5,2%**, при чему је бензин појефтинио у просеку за 5,6%, а дизел гориво за 3,9%, с тим што су једино цене уља за ложење повећане за 2,4%. У

МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ, ТРГОВИНЕ, ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ*Сектор за трговину, услуге, цене и заштиту потрошача*

истом периоду цене деривата нафте из увоза снижене су у просеку за 6,3%, а из домаће производње за 2,4%.

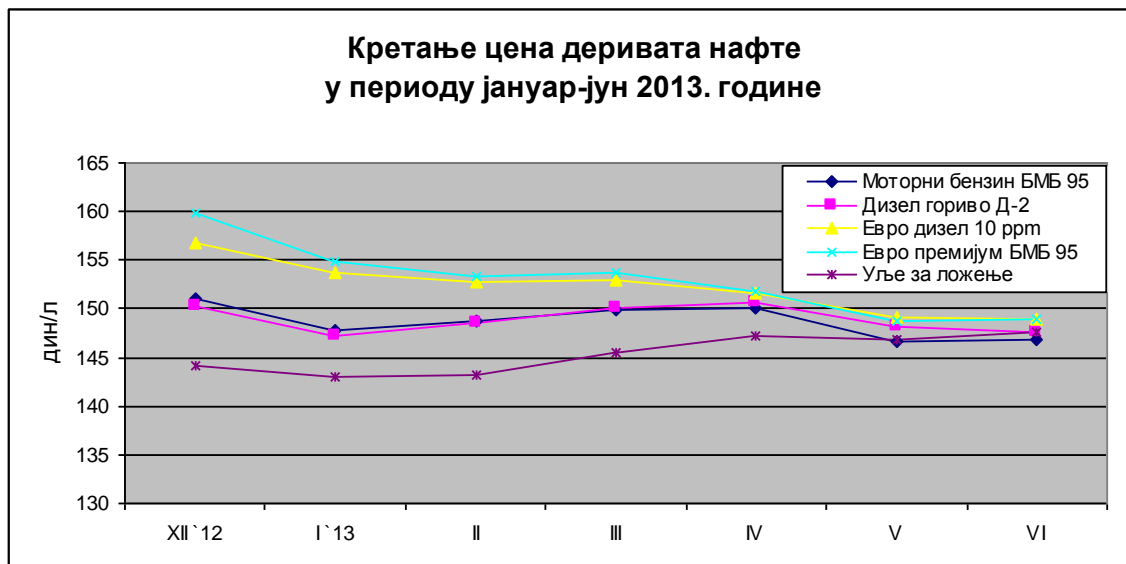
У наредној табели и графикону приказани су нивои и кретање малопродајних цена основних деривата нафте у децембру 2010., 2011. и 2012. године, као и у прва три месеца 2013. године:

(динара по литри)

	<i>Моторни бензин БМБ -95</i>	<i>Дизел гориво Д 2</i>	<i>Евро дизел 10 ррт</i>	<i>Евро премијум БМБ -95</i>	<i>Уље за ложење</i>
<i>XII 2010.</i>	118,96	108,60	116,50	128,76	90,80
<i>XII 2011.</i>	133,77	126,59	137,49	138,76	92,11
<i>XII2011/XII2010</i> (индекс)	112,4	116,6	118,0	107,8	101,4
<i>XII 2012.</i>	150,99	150,31	156,71	159,75	144,12
<i>XII2012/XII2011</i> (индекс)	112,9	118,7	114,0	115,1	156,5
<i>I 2013.</i>	147,74	147,18	153,73	154,95	143,00
<i>II 2013.</i>	148,77	148,55	152,85	153,37	143,17
<i>III 2013.</i>	149,97	150,09	153,00	153,75	145,54
<i>IV 2013.</i>	150,08	150,60	151,64	151,76	147,30
<i>V 2013.</i>	146,70	148,10	149,12	148,74	146,80
<i>VI 2013.</i>	146,90	147,67	148,92	149,00	147,55
<i>VI / V 2013.</i> (индекс)	100,1	99,7	99,9	100,2	100,5
<i>VI2013./XII2012.</i> (индекс)	97,3	98,2	95,0	93,3	102,4

Према подацима Удружења нафтних компанија Србије - **УНКС** на дан 29. мај 2013. године⁵, изражено у еврима по средњем курсу националних валута, просечна малопродајна цена **бензина евро премијум БМБ- 95** у Србији износила је **1,332 евра/л.** и била је нижа од просечне цене у региону (**1,361**), али виша у односу на цене у Црној Гори (**1,320**), Бугарској(**1,309**), Румунији (**1,299**), Албанији (**1,293**), Македонији (**1,268**) и Босни и Херцеговини (**1,202**). Слична ситуација је и са ценом **евро дизела** која у Србији износи **1,335 евра/л.** и виша је у односу на све напред наведене земље. Међутим, за разлику од бензина евро премијум БМБ-95, просечна цена евро дизела у Србији је већа и од просечне цене овог горива у региону, која износи **1,296 евра/л.**

⁵ Последњи податак о ценама деривата нафте из окружења, који се може преузети са сајта УНКС односи се на 10. јули 2013. године, али је процењено да је са становишта периода који се анализира сврсисходније преузети податке који су дати у Информацији.

Захватање државе (акциза и пдв) у структури малопродајне цене деривата износи код бензина око **50%**, а код дизел горива скоро **60%**.

Такође, према последњим расположивим подацима *УНКС-а*, просечна цена сирове нафте *BRENT*, у периоду од почетка године до 29. маја, износила је **108,90 USD/bbl.**, што је испод просечне цене сирове нафте у првом кварталу ове године (**112,51 USD/bbl.**) и у 2012. години (**111,53 USD/bbl.**).

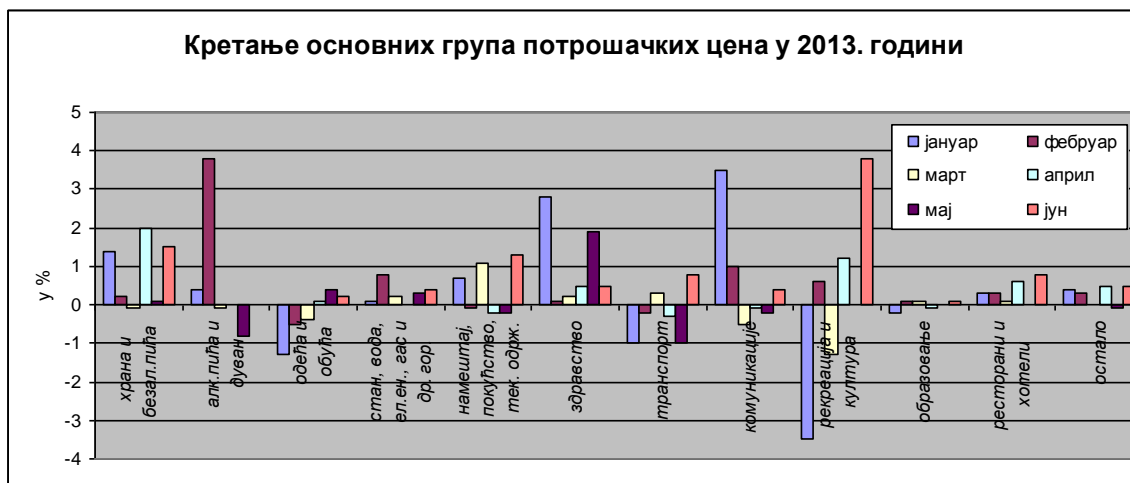
На основу претходно наведеног произилази да је на појефтињење деривата нафте у првом полугођу ове године у просеку за 5,2% од кључног утицаја био пад цене нафте, с обзиром да је курс долара био стабилан (просечан курс долара у јуну је износио 86,40 динара, а у децембру претходне године 86,56 динара). Снижење цена деривата нафте је са око 9% деловало на ублажавање општег индекса потрошачких цена.

7. У јуну ове године потрошачке цене су повећане за 1%, с тим што су цене роба имале бржу динамику у односу на услуге (3,1% према 2,5%). На остварени раст цена са око 55% деловале су цене хране и безалкохолних пића, које су натпросечно повећане (1,5%). Натпродечно су повећане и цене намештаја, покућства и текућег одржавања (1,3%), а највећи месечни интензитет раста, услед виших цена пакет аранжмана, оствариле су цене рекреације и културе (3,8%), с тим што је њихово дејство око 5%, односно 15%.

Испод просека повећане су цене транспорта (0,8%), ресторана и хотела (0,8%), здравства (0,5%), остале робе и услуга (0,5%), стана, воде, електричне енергије, гаса и других горива (0,4%), комуникација (0,4%), одеће и обуће (0,2%) и образовања (0,1%).

Непромењени ниво цена евидентиран је код алкохолних пића и дувана.

Неуједначеност месечног нивоа цена основних група потрошачких цена у протеклом периоду ове године, може се видети из наредног графика:

8. Фискалном стратегијом за 2013. годину са пројекцијама за 2014. и 2015. годину, пројектована инфлација у овој години износи 5,5%, што претпоставља просечан месечни раст од 0,4%.

Укупан текући раст у првом полугођу ове године износи 3%, што даје просечан месечни раст од 0,5%. Под претпоставком да се и у наредна два квартала оствари исти интензитет раста, инфлација би у 2013. години била око нивоа пројектоване, односно циљане инфлације за ту годину, утврђене од стране Народне банке Србије (4% ± 1,5 п.п.).

Имајући у виду да укупна инфлација углавном зависи од кретања цена хране, енергије, акцизних производа и регулисаних цена, то значи да су овогодишњи род пољопривредних производа и кретање курса динара одлучујући фактори за очекивано кретање инфлације у планираним оквирима, с обзиром на постојање ниске агрегатне тражње и процењеног утицаја регулисаних цена на укупну инфлацију.

На бази иновираних производа и услуга за које нумеричке смернице раста цена утврђује Влада у сарадњи са НБС, *регулисане цене*⁶ у јуну у односу на децембар су повећане за 3,6%, пре свега по основу виших цена у јануару (1%) и фебруару (1,8%), услед коригованих износа акциза код цигарета, корекције цене гаса за домаћинство, виших цена производа и услуга локалне самоуправе (централно грејање, вода, градски превоз) и лекова. У осталим месецима цене су биле стабилне и кретале су се у распону од 0,1% до 0,3%. Дејство повећања цена ових производа и услуга на општи раст потрошачких цена износи око 0,7 п.п, односно око 25%.

Цене воћа, поврћа, меса, рибе и јаја (*непрерађена храна*), највећи интензитет раста су оствариле у јануару (2,9%), априлу (5,7%) и јуну (4,3%), док су у осталим месецима биле стабилне, што даје укупно повећање од 13,3%⁷. Такође, укупан текући раст цена производа и услуга који чине базу инфлацију (*ИПЦ по*

⁶ На бази података РЗС прерачунато у Министарству.

⁷ Податак НБС, www.nbs.rs/statistika/realnisektor/potrosackecene.

искључењу хране, енергије, алкохола и цигарета) износи 2,3% (јануар 0,5%, фебруар 0,2%, март 0%, април 0,3%, мај 0,3%, јун 1%)⁸.

Полазећи од оствареног раста цена и обухвата ових група у индексу потрошачких цена, може се констатовати да је раст цена у првом полугођу углавном опредељен повећањем цена *хране и регулисаних цена*, односно да се на *базу инфлацију* односи око једна трећина укупног текућег раста потрошачких цена.

9. Међугодишњи раст инфлације у јуну ове у односу на јун претходне године износио је 9,8%, што је за 0,1 процентни поен мање него у мају исте године.

Посматрано по групама производа и услуга, највећи интензитет раста је евидентиран код алкохолних пића и дувана (28,8%), а натпросечно су повећане још и цене хране и безалкохолних пића (12,6%).

Незнатно испод просека су повећане цене у здравству (10%), комуникацијама (9,3%) и код намештаја, покућства и текућег одржавања (9%), а испод просека су повећане и цене ресторана и хотела (8,5%), остале робе и услуга (8,1%), стана, воде, електричне енергије, гаса и других горива (6,5%), рекреације и културе (6,4%), образовања (4,7%), одеће и обуће (2,1%) и транспорта (1,9%).

Процена је да ће у наредним месецима, услед појефтињења производа зелене пијаце и пада цена примарних пољопривредних производа, међугодишња инфлација, бити у паду, односно кретаће се у границама пројектованог, односно дозвољеног одступања од циљане инфлације за 2013. годину. Овоме ће, поред добре пољопривредне сезоне, односно остварених већих приноса основних пољопривредних култура од очекиваних, допринети и предузете мере фискалне консолидације и монетарне политике, као и ниска агрегатна тражња и због кретања цена у другој половини 2012. године.

⁸ У документу НБС „Извештај о инфлацији – фебруар 2012. године“, *осврт 2* (нови индикатор базне инфлације), предвиђено је да ће убудуће ИПЦ по искључењу хране, енергије, алкохола и цигарета, представљати базу инфлацију, као међународно прихваћену.

**КРЕТАЊЕ ПОТРОШАЧКИХ ЦЕНА
ОД ЈАНУАРА 2007. ГОДИНЕ ДО ЈУНА 2013. ГОДИНЕ**

Година/месец	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
у %			
<i>2007. година</i>			
јануар	0,4	0,4	5,4
фебруар	-0,3	0,1	4,1
март	0,6	0,7	4,1
април	0,7	1,4	3,2
мај	1,9	3,3	3,1
јун	0,4	3,7	4,0
јул	-0,2	3,4	4,2
август	2,5	6,0	6,5
септембар	1,6	7,6	8,0
октобар	0,5	8,2	8,9
новембар	1,4	9,7	9,3
децембар	1,2	11,0	11,0
<i>2008. година</i>			
јануар	0,9	0,9	11,5
фебруар	0,6	1,4	12,5
март	1,6	3,0	13,6
април	1,5	4,6	14,6
мај	1,8	6,5	14,5
јун	0,7	7,2	14,9
јул	-1,1	6,1	13,9
август	0,4	6,4	11,5
септембар	1,0	7,5	10,9
октобар	1,8	9,4	12,3
новембар	0,2	9,6	10,9
децембар	-0,9	8,6	8,6
<i>2009. година</i>			
јануар	2,1	2,1	10,0
фебруар	1,2	3,4	10,7
март	0,4	3,8	9,4
април	0,9	4,8	8,8
мај	2,1	7,0	9,1
јун	0,0	7,0	8,3
јул	-0,9	6,0	8,5
август	-0,1	5,9	8,0
септембар	0,3	6,2	7,3
октобар	-0,2	6,0	5,2
новембар	0,8	6,9	5,9
децембар	-0,2	6,6	6,6

МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ, ТРГОВИНЕ, ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ*Сектор за трговину, услуге, цене и заштиту потрошача*

Година/месец	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
<i>2010. година</i>			
јануар	0,5	0,5	4,8
фебруар	0,3	0,7	3,9
март	1,2	2,0	4,7
април	0,6	2,5	4,3
мај	1,5	4,1	3,7
јун	0,4	4,5	4,2
јул	0,0	4,5	5,1
август	1,4	5,9	6,6
септембар	1,3	7,3	7,7
октобар	1,0	8,3	8,9
новембар	1,5	9,9	9,6
децембар	0,3	10,3	10,3
<i>2011. година</i>			
јануар	1,4	1,4	11,2
фебруар	1,5	2,9	12,6
март	2,6	5,5	14,1
април	1,1	6,7	14,7
мај	0,4	7,1	13,4
јун	-0,3	6,8	12,7
јул	-0,5	6,2	12,1
август	0,0	6,2	10,5
септембар	0,2	6,3	9,3
октобар	0,4	6,8	8,7
новембар	0,9	7,7	8,1
децембар	-0,7	7,0	7,0
<i>2012. година</i>			
јануар	0,1	0,1	5,6
фебруар	0,8	0,9	4,9
март	1,1	2,0	3,2
април	0,6	2,6	2,7
мај	1,4	4,1	3,9
јун	1,1	5,2	5,5
јул	0,1	5,4	6,1
август	1,6	7,1	7,9
септембар	2,3	9,6	10,3
октобар	2,8	12,7	12,9
новембар	0,0	11,9	12,6
децембар	-0,4	12,2	12,2

Година/месец	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
<i>2013. година</i>			
јануар	0,6	0,6	12,8
фебруар	0,5	1,1	12,4
март	0,0	1,1	11,2
април	0,8	1,9	11,4
мај	0,0	2,0	9,9
јун	1,0	3,0	9,8

¹ Месечни раст – промена цена у текућем месецу у односу на претходни месец исте године

² Текући раст – промена цена у текућем месецу у односу на децембар претходне године

³ Међугодишњи раст – промена цена у текућем месецу у односу на исти месец претходне године

Прилог 2

ОСТВАРЕНИ РАСТ ПОТРОШАЧКИХ ЦЕНА ПО ОСНОВНИМ ГРУПАМА

- у % -

	Месечни раст 6.2013. 5. 2013.	Структура месечног раста	Текући раст 6.2013. 12.2012.	Структура текућег раста
ПОТРОШАЧКЕ ЦЕНЕ – укупно	1,0	100,0	3,0	100,0
Храна и безалкохолна пића	1,5	54,7	5,3	62,4
Алкохолна пића и дуван	0,0	0,2 ¹⁾	3,4	9,4
Одећа и обућа	0,2	1,0	-1,6	-2,4
Стан, вода, ел. енергија, гас и друга горива	0,4	4,8	1,8	7,9
Намештај, покућство, текуће одржавање	1,3	5,3	2,7	3,7
Здравство	0,5	3,2	6,0	12,5
Транспорт	0,8	9,8	-1,4	-5,6
Комуникације	0,4	1,8	4,2	6,9
Рекреација и култура	3,8	15,0	0,6	0,9
Образовање	0,1	0,1	0,1	0,0
Ресторани и хотели	0,8	1,8	2,2	1,7
Остала роба и услуге	0,5	2,3	1,7	2,6

На бази података РЗС прерачунато у Министарству.

¹⁾ Структура месечног раста је изведена на бази учешћа у укупном расту индекса 5.2013. на 4.2013. године.

Београд, 23. јул 2013. године